

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (II):

Ce idealuri să mai avem?

- Cum a fost botezat Eminescu? - ZIUA CULTURII NAȚIONALE! - planeta Eminescu și "tinerii timpului nou"?

Continuăm reproducerea articolului „Uniți”, prezentând viziunea poetului tribunist George Coșbuc, la începutul sec. XX: «Cîta luptă au trebuit să ducă ei pentru naționalizarea bisericii pe vremea aceea întunecată, când cea mai grea a lor trudă era să dovedească și să convingă pe Greci și pe Sârbi că nu este păcat a se cînta liturghii romînești. Luminarea poporului între cele bisericesti și „istoricești” era pentru ei o țintă secundară, căci **principala țintă era să avem și noi scriptura noastră romînească**; și nu numai pentru țara în care trăiau scriitorii, ci pentru întreg neamul nostru. Aceste trei vorbe „**întreg neamul nostru**” revin cu o obositoare îndărătnicie la toți scriitorii vechi, aceste trei vorbe le apăsa sufletul și le strîngea inima. De ce aveau în condeiu oamenii aceia neconținut neamul și iarăși neamul „nostru” romînesc? Îl aveau în inimă. Îl voiau „slăvit” și „unit” ei „**întru toate ale sale**” și cu mintea și cu sufletul și cu inima, și prima condiție li s’a părut – pe dreptul – unificarea și fixarea limbii. **Idealurile și ținta vechilor noștri scriitori au fost firul roșu și al scriitorilor din generațiunile anterioare.** Dar ei au mai urmărit și alte idealuri: Renașterea politică a țărilor romînești, Unirea Principatelor, în urmă scăparea de sub epitropia Turcilor și ridicarea României la rangul unei puteri. Dar firul roșu, în zilele noastre e rupt. Poate nu e rupt, dar nu-l vedem. Ori mergem tot după fir, și nu băgăm de seamă? Idealurile urmărite, încă de la începutul literaturii noastre, s’au împlinit în parte. Limba, mai puțin ori mai mult – ni s’a unificat: biserica ne este națională și independentă; o unitate culturală a tuturor Romînilor există – sau nu

există, după măsura cu care vrei să măsoari; Principatele s'au unit într'un regat liber și ne-am întemeiat un stat și o dinastie. **Ce idealuri să mai avem? Fără idealuri nu e luptă, și fără luptă nu e nici literatură.** Și neavând un ideal, noi ne apucăm acum să deslegăm ce-au legat părinții noștri. Ei s'au străduit să adune, ne-au lăsat pământul țării pe care l-au apărat prin veacuri de nesfârșite războaie, ne-au lăsat puțința de a ne desvolta ca să ajungem unde am ajuns, și ne-au lăsat un început de literatură cu adevărat românească și scoasă din sufletul nostru. Noi ar trebui acum să mergem pe urmele lor, să nu risipim ce au adunat ei și să năzuim a ne lumina poporul ca să'l avem unit și tare. Dar, dacă în multe lucruri noi facem alt-fel de cum au făcut ei, hotărât e, că în literatură mergem de-a dreptul împotriva lor. Am rupt firul tradițiilor, ne batem joc de credința strămoșilor, luăm în deșert instituțiunile țării și așezămintele ei, rîdem în pumni de aspirațiunile naționale și importăm în literatură – în altarul vieții sufletești a noastre – cîte și mai cîte bolnave idei și cu totul străine spiritului românesc. „**Să nu risipim ce-au adunat părinții noștri, dacă nu putem înși-ne noi să mai sporim averea; și dacă nu putem spori lumina, să năzuim a o răspândi în popor tot mai mult aceea pe care o avem.**” Iată idealul nostru, întru toate manifestările vieții, dar mai ales în literatură. Până se va ivi un altul și poate împrejurările politice să ni-l apropie, acesta trebuie să ne fie cel mai apropiat de inimă. *G.Coșbuc.*» Istoricul Nicolae Bălcescu afirma că **“istoria este cartea cea mai de seamă a neamului”**, gândindu-se la dublul rol al acesteia: **“educarea propriului neam, înarmarea lui spirituală care să-i ofere certitudini și încredere și respingerea atacurilor venite de afară.”** În fiecare an - la 15 ianuarie - toți românii sărbătoresc **“Ziua Culturii Naționale”**, o zi în care contemporanii ar trebui să cunoască cugetarea președintelui Academiei Române, prof. dr. Ioan Aurel Pop: **“Românii au dăinuit până acum, fiindcă și-au apărat mai mult limba decât viața”!**

În revista **“Sămănătorul”** (anul I, nr. 6) a apărut articolul **“Cum a fost botezat Eminescu** (n.a: Notiță biografică din broșura **“Amorul în poeziile lui Eminescu”** de d. Miron Nicolescu). Reproducem articolul integral: «Doamna Constanța de Dunca Scheianu povestește următoarele: Era în ziua de Sf. Constantin, părinții mei și dna Balș voiau să fie singuri în acea zi, singuri cu tristețile lor amintiri; pentru acea zi, eu și cu Muți (fiul d-nei Balș) hotărâsem botezul copilului d-lui Eminovici (n.a: Tatăl poetului, unul din cei patru-spre-zece administrator ai moșiei Dumbrăveni, proprietatea familiei Balș), un botez plăsmuit de noi, cari eram copii ca de 4-5 ani. La 11 ore, 21 Maiu 1849, eram gata, amîndoi purtam haine negre, însă gulere albe; purtam haine negre căci murise Constantin Balș, tatăl lui Muți. Mergem în acea casă mică, joasă, însă sclipitoare prin curățenia ei, pereții erau văruiți cu alb, perdelele albe și dese, erau lăsate în jos. În casă mult miros de sulcină, la dreapta două mari divanuri cu velințe roșii și verzi, țesătură de casă. Intrînd, dăm cu ochii de Eminovici, tatăl, care ne zice: **“Iată-vă finul, botezați-l! iar mama adăugă: botezați-l! dar vă rog nu-l deșteptați!”** Cum aveam de gînd să-l botezăm, nici noi nu știam, ba chiar nici visam. Priveam noul născut de departe și cu mirare. Muți era de tot uimit, el care nu văzuse încă copil mic, de odată un sunet străin, un plîns necunoscut, o mișcare în leagăn și băețelul deschise ochii. Muți rămase electricizat. Apoi, repede la leagăn, sare, strigă, se extasiază și deschide o cutie de cristal roșie. Sfir! Sfir! Un nor de fluturi zboară peste noul născut și eu, ca să nu rămîn îndărăt, arunc peste prunc toate florile mele. Ce făceau cei-l'alți nu știu; dar Muți și eu eram plini de bucurie, de

entusiasm, de conștiința marelui nostru act împlinit. Am plecat, spune d-na Dunca, uitînd să dăm nume finului botezat de noi cu fluturi și flori. Numele însă l'a primit de la alții. **Un nume ce-l știu cu toți, ce nu-l va uita nimeni, un nume scump Romînilor, nemuritorul nume de Mihail Eminescu.**»

Astăzi, fiecare tînăr român ar trebui să știe că, la un secol de la stingerea din viață a poetului național roman, **UNESCO a declarat anul 1989** (“anul revoluției române”) - “**Anul Internațional Eminescu**”, același for desemnându-l și poetul anului 2000! Știați că, în 2009, Guinness Book of Records a omologat “**Luceafărul**” (98 strofe) ca cel mai lung poem de dragoste din lume? Știați că undeva în Univers, există și o **planetă Eminescu** – în catalogul planetelor mici (“Minor Planet”) -, N.A.S.A. numind cu numele Eminescu și un mare crater de pe planeta Mercur (125 km)?

În lucrarea “**Oameni cari au fost**” (metaforic numită în prefață): “**Carte despre morți, fiind de fapt “un imn emoționant închinat vieții**”), Nicolae Iorga intitula un capitol: “**Eminescu și generația de astăzi. Cu prilejul unei cărți nouă**” (n.r.: în nota de subsol se preciza că a apărut cartea lui Ioan Scurtu, *Mihail Eminescu's Leben und Prosaschriften*, Leipzig, 1903; 158 pp ... E cea dintîi bună biografie a unui scriitor român).

Reproducem selectiv: «E un lucru hotărît astăzi că fiecare generație, fiecare “**rînd de oameni**”, cum se zicea odată și în scris, și se zice astăzi numai în graiul neprefăcut al țărănimii, vede altfel lumea, judecă altfel, în problemele de căpetenie ca și în lucrurile mici, și are, pentru oameni și natură, o simțire deosebită. Logica de evoluție ce se află în orice proces de cultură și felul particular în care generațiile se pregătesc pentru viață cer această neconținută prefacere. Faima ca și felul de înțelegere ale unui scriitor cresc sau descresc și se preschimbă în această frămîntare de idei și sentimente nouă a unor mulțimi omenești înnoite. Măruntele articole de modă intelectuală pierd orice căutare, și fabricanții lor își îneacă, într-un faliment definitiv, reputația. Operele mari și trainice pot să aibă o eclipsă, o întunecare, ce corespunde cu o încetineală sau o oprire în mersul civilizației naționale, dar lumina lor călăuzitoare tot învinge la sfîrșit. (...)

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-ii-ce-idealuri-sa-mai-avem-149583.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-ii-ce-idealuri-sa-mai-avem-149583.html>. The page header features the Tribuna logo and the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the logo is a navigation menu with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2020-Anul Iorga, anul sămănătoriștilor (II): Ce idealuri să mai avem?" by Marius HALMAGHI, dated 12.01.2020 at 22:59, with 374 views and 0 comments. A small image of a woman at a pool is visible on the right side of the article preview.

În: *Tribuna*, 12 ianuarie 2020